

Fogh kan vinde på skat

ANALYSE UDEFRA Det er en myte, at folketingsvalg ikke kan vindes på skat. Regeringens nye skattepakke har slående ligheder med den forårspakke, der i sidste valgperiode fik genoplivet regeringen fra de døde i meningsmålingerne. Statsministeren er i fuld gang med at gentage det kunststykke, argumenterer Kenneth Thue Nielsen for i denne analyse.

Kenneth Thue Nielsen

Den 33-årige cand.scient.-pol. Kenneth Thue Nielsen er tidligere politisk konsulent hos Socialdemokraterne med særlig vægt på analyse og strategi. Han har også været valgforsker på Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet og er tidligere medlem af valgforskerkollegiet, der analyserer de danske folketingsvalg.

Kenneth Thue Nielsen er bidragsyder til forskellige bøger om valgforskning og underviser journalister i samfundsvidenskabelig metode. I dag er han konsulent i Danmarks Radio.

Analyse udefra

Ugebrevet A4 lader med jævne mellemrum indsigtfulde personer uden for redaktionen folde deres analyser ud under rubrikken »Analyse udefra«. Denne gang fører Kenneth Thue Nielsen pennen.

COLUMBUSÆG Så kom skattelettelsen. Regeringen og Dansk Folkeparti fik i mandags forhandlet en aftale på plads. Men hvorfor nu denne skattelettelse, når talrige meningsmålinger de seneste uger har vist, at danskerne ikke ønsker skattelettelser? Og hvorfor gøre det, når Socialdemokraterne netop har drømt om et valg, der handler om velfærd versus skattelettelser? Det ligner en ren foræring til oppositionen fra en statsminister, som selv ved tidligere lejligheder har sagt, at skattevalg er farlige. Men statsministeren er formentlig helt bevidst om, hvad der sker med os vælgere, når vi har fået vores skattelettelser. Så vil vi ikke af med den igen. Det er jo vores penge. Og dem er der ingen, som skal tage fra os.

Det har man set før. Lad os springe tilbage til 2004, hvor regeringen i marts fremlagde den såkaldte forårspakke. Pakken blev vedtaget i Folketinget i april 2004, og der var tale om en mærkbar skattelettelse, fordi et års skattelettelser skulle udløses på et halvt år. Forårspakken blev nemlig vedtaget med tilbagevirkende kraft for indkomståret 2004.

Med forårspakken fik statsministeren i den grad genrejst troen på dansk økonomi. Danskerne modtog efter forårspakkens vedtagelse nye skattekort. Efterfølgende så de på egen lønseddel de synlige resultater i form af flere udbetalte lønkroner. Og danskernes forbrugerforventninger steg eksplosivt, som det fremgår af grafikken over forbrugerforventningerne. Jo, skattelettelser kan godt flytte holdninger.

Og de kan også flytte stemmer. Som det fremgår af den anden grafik her på siderne over tilslutningen til Venstre og Socialdemokraterne, ramte Venstre i begyndelsen af 2004 et absolut lavpunkt i meningsmålingerne. 27 procent af vælgernes stemmer fik partiet. Men efter vedtagelsen af forårspakken steg tilslutningen til Venstre støt gennem hele 2004. Vælgernes kvitterede for en synlig og mærkbar skattelettelse.

Sat på korteste formel: Det er en myte, at skat ikke kan være en vindesak, og at et folketingsvalg ikke kan vindes på skattepolitik.

Små forskelle på rivalerne

Forudsætningen for, at Anders Fogh Rasmussen (V) kan vinde et valg på skat, er naturligvis, at der ikke er andre politikområder, som kan mobilisere store vælgergrupper til at stemme i en bestemt retning. Men med Venstres omfavnelser af den offentlige sektor og med Socialdemokraternes accept af regeringens flygtninge- og indvandrerpolitik samt skattestopet er centrale politikområder neutraliseret. Forskellen mellem de to store partier i dansk politik er blevet så lille, at den bliver ligegyldig for vælgerne.

Det klassiske syn på fordelingspolitikens rolle for stemmeafgivningen har altid været deisen om, at økonomi ikke betyder noget, når det går godt. Og den devise er der ikke noget galt med. Men betydningen af aktivt at bruge skattepolitikken til at vende en folkestemning synes overset. Lige bortset fra hos statsministeren, som nu prøver vindermodellen fra februar 2005 igen.

Men hvad med Socialdemokraterne? Statsministerens skatteaftale er jo en gave for det store oppositionsparti, som beder danskerne vælge mellem velfærd eller skattelettelser? Eller er den?

Socialdemokraterne har allerede meldt ud, at de skattelettelser, som ikke allerede er blevet gennemført, vil blive trukket tilbage med S-formanden som statsminister. Meldingen er helt i overensstemmelse med den strategi om »velfærd frem for skattelettelser«, som partiet har arbejdet efter med Helle Thorning-Schmidt som formand.

Men den er også præcis, hvad statsministeren havde drømt om. Nu kan statsministeren igen udsende nye skattekort til alle danskerne, så vi ved selvsyn kan konstatere effekten af regeringens skattepakke. Derefter kan han tage det velfærdsvalg, han gennem hele sin regeringspe-

riode har arbejdet på. Og i den situation er det eneste, han skal gøre, at gentage bedriften fra seneste valg og overbevise befolkningen om, at regeringens bud på velfærdspolitikken i Danmark er mindst lige så godt som Socialdemokraternes. Kan han det, så beholder han magten.

Statsministerens columbusæg

Statsministeren vil med andre ord gøre det, som Socialdemokraterne siger, er umuligt: Både give velfærd og skattelettelse. Og det vil han gøre i en situation, hvor han samtidig vil beskyldte Socialdemokraterne for ikke at unde vælgerne den skattelettelse, han har givet dem – en skattelettelse, som vælgerne når at vænne sig til, inden valget kommer. Præcis som med forårspakken. Der er lagt op til en heftig valgkamp om velfærd, tal og troværdighed.

Socialdemokraternes fundamentale problem er, at der ikke længere er stemmer i at være garanten for velfærdsstatens eksistens. For i dag omfavner alle Folketingets partier kærligt velfærdsstaten. Det handler om at være garanten for velfærdsstatens udvikling. Og det spørgsmål har Socialdemokraterne ikke patent på. Med sin kvalitetsreform og en 50 milliarder kroner tung kvalitetsfond har statsministeren leveret sit bud på, hvordan udviklingen af velfærdsstaten skal sikres. Og med udspillet »Velfærd – de næste skridt« har Socialdemokraterne leveret deres bud på udviklingen af velfærdsstaten i form af konkrete velfærdsrettigheder til alle.

Scenen er sat til et valg om velfærd. Statsministeren har bare brug for uafgjort, så skal skattepakken nok gøre resten af arbejdet for ham. Socialdemokraterne skal vinde velfærdskampen.

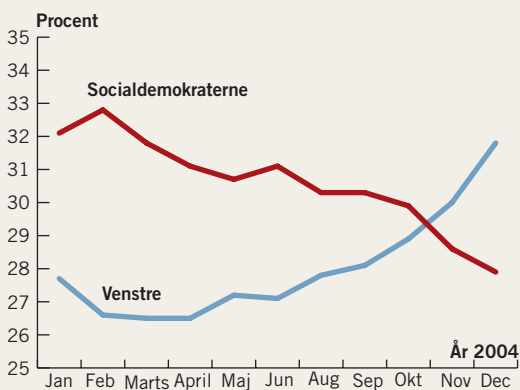
Mens vi venter på valget

Timingsmæssigt har den seneste skattepakke slående ligheder med sidste valgperiodes forårspakke. Begge pakker er lanceret omkring to et halvt år efter folketingsvalget, det vil sige på et tidspunkt, hvor statsministeren har god tid til at vurdere effekten i vælgerbefolkningen. Begge pakker resulterer i nye skattekort til danskerne. Og begge pakker giver på en meget synlig måde »almindelige mennesker« flere penge mellem hænderne.

I sidste valgperiode blev forårspakken brugt som afsæt til at genrejse regeringens popularitet i vælgerbefolkningen. I denne valgperiode er skattepakken statsministerens sofistikerede våben

A4 | Flere lønkroner giver gevinst

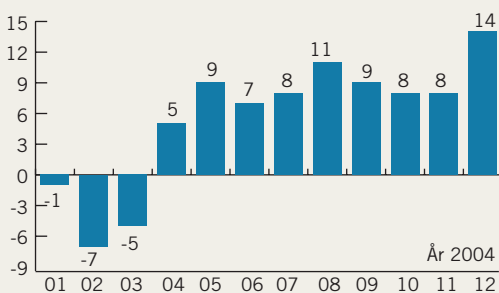
Da regeringen i marts 2004 vedtog den forårspakke, der lettede danskernes skat, lå Venstre i bund i meningsmålingerne. Men vælgerne kvitterede i løbet af året for de flere penge på lommen.

Kilde Professor Søren Risbjerg Thomsen for Altinget.dk.

A4 | Forbrugertilliden steg

Også danskernes tillid til økonomien steg efter, at forårspakken blev vedtaget i marts 2004.

Kilde Danmarks Statistik, Statistikbanken.

mod Socialdemokraternes dagsorden om velfærd eller skattelettelse. Socialdemokraterne vælger velfærd. Statsministeren vælger begge dele.

Statsministeren har genvundet kontrollen. Nu kører han igen efter drejebogen. Hvad bliver de næste træk? En ministerrokade sidst på året? Og et valg i begyndelsen af 2008? Det er mit bud. For det bliver vanskeligt for statsministeren at bruge flere penge på politiske initiativer uden at miste troværdighed. Han er nået til næstsidste kapitel i drejebogen. Initiativerne er iværksat. Nu skal de kommunikeres, og vælgerne skal mærke, at de virker. Og så kommer valget. ■

Skattepakken er statsministerens sofistikerede våben mod Socialdemokraternes dagsorden om velfærd eller skattelettelse. Socialdemokraterne vælger velfærd. Statsministeren vælger begge dele.